

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ
ΥΠΟΘΕΣΗ ΡΟΜΠΟΤΗ Κ.Λ.Π.
ΚΑΤΑ
ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
(Προσφυγή υπ' αριθ. 14263/04)
ΑΠΟΦΑΣΗ
ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ
25 Ιανουαρίου 2007

*Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική
υπό τις οριζόμενες στο άρθρο 44 § 2 της Συμβάσεως προϋποθέσεις.
Ενδέχεται να τύχει βελτιώσεων ως προς τη μορφή.*

Στην υπόθεση Ρομποτή κ.λ.π. κατά της Ελλάδος

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Πρώτο Τμήμα),
συνεδριάζον σε τμήμα συντιθέμενο από τους δικαστές :

Λ. ΛΟΥΚΑΪΔΗ, Πρόεδρο,

Κ.Λ. ΡΟΖΑΚΗ,

F. TULKENS,

N. ΒΑΛΙĆ,

A. ΚΟΒΛΕΡ,

E. ΣΤΕΙΝΕΡ,

K. ΗΑΛΙΥΕΒ,

και τον Γραμματέα του Τμήματος, S. NIELSEN.

Αφού διασκέφτηκε σε συμβούλιο στις 4 Ιανουαρίου 2007.

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία υιοθετήθηκε κατά την ως άνω
ημερομηνία :

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση εισήχθη δυνάμει της (υπ' αριθ. 14263/04) προσφυγής, την οποία κατέθεσαν κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας δύο Έλληνες υπήκοοι, η Χρυσάνθη Ρομποτή και ο Αλέξανδρος Ρομποτής («οι προσφεύγοντες»), οι οποίοι προσέφυγαν ενώπιον του Δικαστηρίου στις 20 Απριλίου 2004 δυνάμει του άρθρου 34 της Συμβάσεως για την Προάσπιση των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση»).

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπούνται από τον Δικηγόρο Αθηνών Π. Μηλιαράκη. Η Ελληνική Κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπείται από τους εξουσιοδοτημένους εκπροσώπους του πληρεξουσίου της, Σ. Σπυρόπουλο, Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, και Ο. Πατσοπούλου, Δικαστική Αντιπρόσωπο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

3. Οι προσφεύγοντες παραπονούνταν ειδικότερα για την άρνηση του Ελληνικού Δημοσίου να συμμορφωθεί προς μία δικαστική απόφαση.

4. Στις 20 Οκτωβρίου 2005, το Δικαστήριο απέρριψε εν μέρει την προσφυγή ως απαράδεκτη και απεφάσισε να κοινοποιήσει στην Κυβέρνηση τη σχετική προς το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως αιτίαση. Δυνάμει των διατάξεων του άρθρου 29 παρ. 3, το Δικαστήριο απεφάσισε να αποφανθεί ταυτοχρόνως επί του παραδεκτού και της ουσίας της υποθέσεως.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

Ι. ΟΙ ΙΔΙΑΙΤΕΡΕΣ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΕΩΣ

5. Οι προσφεύγοντες είναι κύριοι εξ αδιαιρέτου ενός οικοπέδου συνολικού εμβαδού 954 τ.μ., κειμένου εντός των ορίων της Κοινότητας Αρτέμιδος Αττικής.

6. Στις 7 Νοεμβρίου 1988, δυνάμει του π.δ. 882/1988, το Δημόσιο τροποποίησε το ρυμοτομικό σχέδιο της Κοινότητας Αρτέμιδος. Ένα τμήμα του εν λόγω οικοπέδου απαλλοτριώθηκε στο πλαίσιο της αναπλάσεως πεζοδρομίων.

7. Στις 12 Δεκεμβρίου 2002, οι προσφεύγοντες υπέβαλαν προς τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας Αττικής αίτημα για ανάκληση της απαλλοτριώσεως λόγω μη καταβολής αποζημιώσεως επί μακρόν.

8. Στις 23 Ιανουαρίου 2003, η Προϊσταμένη της Διευθύνσεως Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Αττικής απέρριψε το αίτημα των προσφευγόντων (πράξη 4793/2003).

9. Στις 20 Μαρτίου 2003, οι προσφεύγοντες άσκησαν ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών προσφυγή ζητώντας να ακυρωθεί η άρνηση της Διοικήσεως να ανακαλέσει την εν λόγω απαλλοτρίωση.

10. Στις 31 Οκτωβρίου 2003, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών έκανε δεκτή την προσφυγή των ενδιαφερομένων. Ακύρωσε την πράξη 4793/2003 και βεβαίωσε την άρση της επίμαχης απαλλοτριώσεως καθώς και την απαιτούμενη τροποποίηση του εν λόγω ρυμοτομικού σχεδίου (απόφαση 13698/2003). Στις 6 Φεβρουαρίου 2004, η απόφαση 13698/2003 κοινοποιήθηκε στο Δημόσιο. Η απόφαση αυτή κατέστη οριστική, αφού το Δημόσιο δεν άσκησε κάποιο ένδικο μέσο κατ' αυτής.

11. Στις 20 Σεπτεμβρίου 2004, η Γενική Διεύθυνση Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Αττικής κάλεσε τους προσφεύγοντες όπως υποβάλουν στη Διοίκηση «φάκελο τροποποιήσεως» του ρυμοτομικού σχεδίου της Κοινότητας Αρτέμιδος, ώστε να προβεί στην ανάκληση της απαλλοτριώσεως. Ειδικότερα, έπρεπε ο φάκελος να περιέχει α) τοπογραφικό διάγραμμα του αιγιαλού και της παραλίας, θεωρημένο από την αρμόδια Κτηματική Υπηρεσία, β) διαφάνεια του τροποποιημένου τοπογραφικού διαγράμματος, γ) τοπογραφικό διάγραμμα σε πέντε αντίτυπα της προτάσεως τροποποιήσεως, θεωρημένο από το αρμόδιο Πολεοδομικό Γραφείο, δ) φωτοτυπικό αντίγραφο του προεδρικού διατάγματος περί τροποποιήσεως του ρυμοτομικού σχεδίου καθώς και του διαγράμματος καταλήψεως γαιών, ε) επεξηγηματική έκθεση προς αιτιολόγηση της αιτούμενης τροποποιήσεως και στ) φωτογραφίες του προς τροποποίηση χώρου.

12. Σύμφωνα με το από 12 Δεκεμβρίου 2005 έγγραφο της Γενικής Διευθύνσεως Περιβάλλοντος και Χωροταξίας Περιφέρειας Αττικής προς το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, οι προσφεύγοντες δεν είχαν μέχρι τότε (12 Δεκεμβρίου 2005) υποβάλει τα απαιτούμενα για την τροποποίηση του εν λόγω ρυμοτομικού σχεδίου έγγραφα.

II. ΟΙΚΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

13. Στις 14 Νοεμβρίου 2002, ετέθη σε ισχύ ο ν. 3068/2002 «περί συμμορφώσεως της Διοικήσεως προς τις δικαστικές αποφάσεις και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 274 Α' / 14.11.2002). Ο νόμος αυτός προβλέπει, μεταξύ άλλων, ότι η Διοίκηση έχει υποχρέωση να συμμορφώνεται χωρίς καθυστέρηση προς τις δικαστικές

αποφάσεις και να προβαίνει σε όλες τις ενέργειες που επιβάλλονται για την εκπλήρωση της υποχρέωσης αυτής και για την εκτέλεση των αποφάσεων (άρθρο 1). Με τον ίδιο νόμο ορίζονται τριμελή συμβούλια των ελληνικών ανωτάτων δικαστηρίων (Ανώτατο Ειδικό Δικαστήριο, Άρειος Πάγος, Συμβούλιο της Επικρατείας και Ελεγκτικό Συνέδριο) τα οποία είναι αρμόδια για τον έλεγχο όσον αφορά την εκτέλεση των αποφάσεών τους από τη Διοίκηση εντός προθεσμίας η οποία δεν δύναται να υπερβαίνει το τρίμηνο (αν συντρέχει σπουδαίος λόγος, η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί μία μόνο φορά). Τα τριμελή συμβούλια δύνανται, ειδικότερα, να ορίσουν έναν δικαστή ως εντεταλμένο για να παρέχει στη Διοίκηση την αναγκαία συνδρομή ως προς τον ενδεικνυόμενο τρόπο συμμορφώσεως αυτής προς μία απόφαση. Εάν η Διοίκηση δεν συμμορφωθεί προς μία απόφαση εντός της ταχθείσης προθεσμίας, επιβάλλεται σε αυτή χρηματική κύρωση. Εάν μετά την επιβολή της χρηματικής κυρώσεως η Διοίκηση εξακολουθεί να μην συμμορφώνεται προς τη δικαστική απόφαση, είναι δυνατόν να επιβληθεί και νέα χρηματική κύρωση (άρθρο 3). Επίσης, είναι δυνατόν να επιβάλλονται πειθαρχικές ποινές σε κάθε υπεύθυνο για την παράλειψη συμμορφώσεως υπάλληλο (άρθρο 5). Οι διατάξεις του ν. 3068/2002 εφαρμόζονται για τις εκδιδόμενες μετά την έναρξη της ισχύος του δικαστικές αποφάσεις (άρθρο 6).

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΗΣ ΑΙΤΙΑΣΕΩΣ ΓΙΑ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 6 ΠΑΡ. 1 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

14. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται για την άρνηση της Διοικήσεως να συμμορφωθεί προς την απόφαση 13698/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών και να ανακαλέσει την απαλλοτρίωση του οικοπέδου τους. Επικαλούνται το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, το οποίο ορίζει τα εξής σχετικά :

«Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα η υπόθεσή του να δικαστεί δίκαια (...) από (...) δικαστήριο, το οποίο (...) θα αποφασίσει (...) επί των αμφισβητήσεων επί των δικαιωμάτων και υποχρεώσεών του αστικής φύσεως (...)»

A. Επί του παραδεκτού

15. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει ότι οι προσφεύγοντες δεν εξήντλησαν τα εσωτερικά ένδικα μέσα. Ειδικότερα, η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι θα μπορούσαν οι προσφεύγοντες να προσφύγουν ενώπιον του αρμοδίου συμβουλίου του Συμβουλίου

της Επικρατείας βάσει του ν. 3068/2002 και να διατυπώσουν τα παράπονά τους σχετικά με την υποτιθέμενη άρνηση της Διοικήσεως να συμμορφωθεί προς την απόφαση 13698/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Η Κυβέρνηση επισημαίνει ότι το συμβούλιο θα μπορούσε να είχε διατάξει όπως η Διοίκηση καταβάλει στους προσφεύγοντες αποζημίωση στην περίπτωση κατά την οποία θα διαπίστωνε ότι η υποτιθέμενη μη εκτέλεση της αποφάσεως 13698/2003 ήταν αδικαιολόγητη.

16. Σχετικά προς το θέμα αυτό οι προσφεύγοντες δεν απαντούν.

17. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι σκοπός του άρθρου 35 παρ. 1, στο οποίο ορίζεται ο κανόνας εξάντλησεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων, είναι να παρέχεται στα Συμβαλλόμενα Κράτη η δυνατότητα να προλαμβάνουν ή να θεραπεύουν τις επικαλούμενες παραβιάσεις πριν επιληφθεί το Δικαστήριο (βλ., μεταξύ άλλων, *Selmouni κατά της Γαλλίας* [GC], n° 25803/94, § 74, CEDH 1999-V). Ο κανόνας του άρθρου 35 παρ. 1 βασίζεται στην προϋπόθεση -η οποία περιέχεται στο άρθρο 13 (με το οποίο το άρθρο 35 εμφανίζει μεγάλες ομοιότητες)- ότι η εσωτερική έννομη τάξη παρέχει τη δυνατότητα πραγματικής και αποτελεσματικής προσφυγής όσον αφορά την επικαλούμενη παραβίαση (*Kudla κατά της Πολωνίας* [GC], n° 30210/96, § 152, CEDH 2000-XI).

18. Εν τούτοις, οι διατάξεις του άρθρου 35 της Συμβάσεως δεν ορίζουν την εξάντληση παρά μόνο των ενδίκων μέσων που είναι σχετικά προς τις επίμαχες παραβιάσεις και συγχρόνως διαθέσιμα και κατάλληλα. Πρέπει δε να υφίστανται σε επαρκή βαθμό βεβαιότητας όχι μόνο στη θεωρία αλλά και στην πράξη, άλλως στερούνται του επιθυμητού πραγματικού χαρακτήρα και προσβασιμότητας (βλ., ειδικότερα, την απόφαση της 20ής Φεβρουαρίου 1991, *Vernillo κατά της Γαλλίας*, série A n° 198, σελ. 11-12, παρ. 27, και την απόφαση επί της υποθέσεως *Mifsud κατά της Γαλλίας* (déc.) [GC], n° 57220/00, CEDH 2002-VIII).

19. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η αιτίαση των προσφευγόντων έλκεται από την επικαλούμενη άρνηση της Διοικήσεως να συμμορφωθεί προς μία δικαστική απόφαση. Ωστόσο, η προτεινόμενη από την Κυβέρνηση προσφυγή δεν είναι φύσεως τέτοιας που να συνεπάγεται μετά βεβαιότητος την εκτέλεση δικαστικής αποφάσεως κατόπιν της αρνήσεως της Διοικήσεως να συμμορφωθεί προς αυτή. Πράγματι, μετά από προσφυγή του

ενδιαφερομένου ενώπιόν του, το αρμόδιο συμβούλιο του Συμβουλίου της Επικρατείας δεν δύναται παρά να διαπιστώσει την άρνηση της Διοικήσεως να συμμορφωθεί προς μία απόφαση και να της επιβάλει, περιπτώσεως δοθείσης, την υποχρέωση να καταβάλει στον ενδιαφερόμενο αποζημίωση για τον λόγο αυτό. Ως εκ τούτου, στην προκειμένη περίπτωση, τυχόν εκτέλεση της αποφάσεως 13698/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών δεν θα συνιστούσε άμεση συνέπεια του αποτελέσματος της επικαλούμενης από την Κυβέρνηση προσφυγής, αλλά θα παρέμενε στη διακριτική ευχέρεια της Διοικήσεως με μοναδικό σκοπό την αποφυγή καταβολής αποζημιώσεως στους ενδιαφερομένους.

20. Στη συνέχεια, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η Κυβέρνηση δεν προσκομίζει κάποια απόφαση του προβλεπόμενου από τον ν. 3068/2002 συμβουλίου του Συμβουλίου της Επικρατείας, χάρις στην οποία έχει, μέχρι στιγμής, επιτευχθεί η συμμόρφωση της Διοικήσεως προς μία αρχικώς ανεκτέλεστη δικαστική απόφαση. Ωστόσο, έγκειται στο Κράτος που αναφέρεται στη μη εξάντληση των εσωτερικών ενδίκων μέσων, να αποδείξει την ύπαρξη πραγματικών και επαρκών προσφυγών (απόφαση της 25ης Νοεμβρίου 2003, *Soto Sanchez κατά της Ισπανίας*, n° 66990/01, παρ. 34). Εν όψει των όσων εκτίθενται ανωτέρω, αρμόζει, επομένως, να απορριφθεί η ένσταση της Κυβερνήσεως περί μη εξαντλήσεως των εσωτερικών ενδίκων μέσων.

21. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, εξ άλλου, ότι η αιτίαση αυτή δεν είναι προδήλως αβάσιμη κατά την έννοια του άρθρου 35 § 3 της Συμβάσεως. Περαιτέρω, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η εν λόγω αιτίαση δεν προσκρούει σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου. Αρμόζει, επομένως, να γίνει δεκτή ως παραδεκτή.

Β. Επί της ουσίας

22. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι ουδεμία υποχρέωση είχαν να προσκομίσουν τα αιτούμενα έγγραφα, διότι, με την απόφαση 13698/2003, το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών βεβαίωσε ρητώς την ανάκληση της απαλλοτριώσεως. Άρα, λοιπόν, έπρεπε η Διοίκηση να συμμορφωθεί. Ειδικότερα, οι προσφεύγοντες επισημαίνουν ότι τα έγγραφα τα οποία απαιτούσε η Διοίκηση, δεν είχαν ζητηθεί *proprio motu* από το Διοικητικό Πρωτοδικείο κατά τη διαδικασία η οποία αφορούσε το αίτημα περί άρσεως του επί της ιδιοκτησίας των προσφευγόντων επιτιθέντος βάρους. Εάν τα έγγραφα αυτά δεν ήταν απαραίτητα στο διοικητικό δικαστήριο για να προβεί ή όχι στην ανάκληση της απαλλοτριώσεως, εξυπακούεται

ότι δεν ήταν απαραίτητα για να συμμορφωθεί στη συνέχεια η Διοίκηση προς τη δικαστική απόφαση. Κατά τους προσφεύγοντες, ο «φάκελος τροποποιήσεως» που απαιτούσε η Διοίκηση, δεν αποτελούσε παρά μία πρόφαση για να αποφύγει εν τοις πράγμασι την υποχρέωση να άρει το επιτιθέν βάρος τροποποιώντας το επίμαχο ρυμοτομικό σχέδιο.

23. Η Κυβέρνηση απαντά ότι οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν αδίκως ότι η Διοίκηση συνεχίζει παρανόμως να δεσμεύει το ακίνητό τους με απαλλοτρίωση και αρνείται να συμμορφωθεί προς την απόφαση του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών. Η Κυβέρνηση υπομινύσκει ότι, κατόπιν της αποφάσεως 13698/2003 του αυτού δικαστηρίου, η Διοίκηση κάλεσε τους προσφεύγοντες να καταθέσουν τα απαιτούμενα έγγραφα, όμως εκείνοι δεν το έπραξαν. Η Κυβέρνηση υπογραμμίζει ότι η Διοίκηση δεν δύναται να υποχρεώσει τους προσφεύγοντες να καταθέσουν τα έγγραφα αυτά.

24. Το Δικαστήριο υπομινύσκει ότι το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο, το οποίο εγγυάται το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως, θα καθίστατο κενό περιεχομένου εάν η εσωτερική έννομη τάξη ενός Συμβαλλομένου Κράτους επέτρεπε να παραμείνει μία οριστική και αναγκαστική δικαστική απόφαση αναποτελεσματική σε βάρος διαδίκου. Η εκτέλεση αποφάσεως οιασδήποτε δικαστηρίου, πρέπει να θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της «δίκης» υπό την έννοια του άρθρου 6. Το Δικαστήριο έχει ήδη αναγνωρίσει ότι η πραγματική προστασία του υπαγομένου στη δικαιοδοσία αυτή και η αποκατάσταση της νομιμότητας συνεπάγονται την υποχρέωση για τη Διοίκηση να συμμορφώνεται προς σχετική απόφαση δημοσιευόμενη από το ανώτατο διοικητικό δικαστήριο του Κράτους (βλ., ειδικότερα, *Hornsby κατά της Ελλάδος*, απόφαση από 19 Μαρτίου 1997, *Recueil* 1997-II, σελ. 510-511, παρ. 40 και επ., *Καραχάλιος κατά της Ελλάδος*, n° 62503, παρ. 29, απόφαση από 11 Δεκεμβρίου 2003). Επίσης, το Δικαστήριο υπογραμμίζει την ιδιαίτερη σημασία που έχει η εκτέλεση δικαστικών αποφάσεων σε υποθέσεις της Διοικητικής Δικαιοσύνης (βλ. απόφαση της 22ας Δεκεμβρίου 2005, *Ιερά Μονή Προφήτου Ηλίου Θήρας κατά της Ελλάδος*, n° 32259/02, παρ. 34).

25. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο επισημαίνει κατ' αρχάς ότι οι διάδικοι συμφωνούν ότι η απόφαση 13698/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών δεν έχει ακόμα εκτελεσθεί. Η Κυβέρνηση ισχυρίζεται ότι οι προσφεύγοντες αρνούνται μέχρι σήμερα να υποβάλουν στη Διοίκηση τον αιτούμενο «φάκελο

τροποποιήσεως» του ρυμοτομικού σχεδίου και ότι, για τον λόγο αυτό, τα διοικητικά όργανα αδυνατούν να προβούν στην ανάκληση της επίμαχης απαλλοτριώσεως. Από την πλευρά τους, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι δεν είναι υποχρεωμένοι να προσκομίσουν στη Διοίκηση τα απαιτούμενα έγγραφα· το αντίθετο μάλιστα : η Διοίκηση ήταν υποχρεωμένη να άρει το επί της ιδιοκτησίας τους επιτιθέν βάρος κατόπιν της αποφάσεως 13698/2003.

26. Το Δικαστήριο θεωρεί ότι κατ' αρχήν δεν φαίνεται παράλογο να ζητά η Διοίκηση από τους ενδιαφερομένους συμπληρωματικά έγγραφα ώστε να συμμορφωθεί το ταχύτερο δυνατόν προς μία δικαστική απόφαση, με την οποία της επεβλήθη η υποχρέωση να λάβει ορισμένα θετικά μέτρα. Μία τέτοια απαίτηση δικαιολογείται όταν η Διοίκηση δεν διαθέτει τα έγγραφα τα οποία απαιτούνται για την εκτέλεση της δικαστικής αποφάσεως, και τούτο, με σκοπό την επίσπευση της εκτελέσεως της εν λόγω δικαστικής αποφάσεως. Ένας τέτοιος λόγος είναι, αναμφίβολα, ευνοϊκός για τον διοικούμενο. Αντιθέτως, όταν από τη μελέτη της δικογραφίας είναι δυνατόν να συνάγεται το συμπέρασμα ότι η Διοίκηση απαιτεί την προσκόμιση νομικών ή άλλων εγγράφων ή πράξεων με σκοπό να αποφύγει την εκτέλεση οριστικής δικαστικής αποφάσεως ή να καθυστερήσει κατά μη προσήκοντα τρόπο την εφαρμογή της, το πρόσφορο αποτέλεσμα του άρθρου 6 παρ. 1 δύναται να μειωθεί σημαντικά.

27. Στην προκειμένη περίπτωση, το Δικαστήριο διαπιστώνει, πρώτον, ότι ορισμένα από τα αιτούμενα έγγραφα έπρεπε χωρίς καμία αμφιβολία να ευρίσκονται ήδη στην κατοχή των αρμοδίων υπηρεσιών : ειδικότερα, είναι προφανές ότι το τοπογραφικό διάγραμμα του αιγιαλού και της παραλίας, τα φωτοτυπικά αντίγραφα του προεδρικού διατάγματος περί τροποποιήσεως του ρυμοτομικού σχεδίου και του διαγράμματος κατοχής γαιών καθώς και οι φωτογραφίες του εν λόγω οικοπέδου ήταν στοιχεία απαραίτητα για να προβεί η Διοίκηση στην αρχική τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου της Κοινότητας Αρτέμιδος το 1988.

28. Δεύτερον, το Δικαστήριο εκτιμά ότι το αίτημα της Διοικήσεως προς τους προσφεύγοντες να της προσκομίσουν ειδικότερα το σχέδιο του τροποποιημένου τοπογραφικού, ισοδυναμεί με απαίτηση της Διοικήσεως από τους προσφεύγοντες να προβούν στην πρόταση του προς έγκριση νέου ρυμοτομικού σχεδίου. Επιπλέον, η αρμόδια υπηρεσία ζήτησε από τους προσφεύγοντες να της υποβάλουν επεξηγηματική

έκθεση προς αιτιολόγηση της αιτουμένης τροποποίησης. Με τον τρόπο αυτό, η Διοίκηση ανεγνώρισε σε εαυτή τη διακριτική ευχέρεια να επικυρώσει ή όχι την περί τροποποίησης πρόταση των ενδιαφερομένων και, συγχρόνως, να αποφανθεί επί του πρόσφορου ή μη χαρακτήρα της προβαλλόμενης αιτιολογίας. Ωστόσο, από την απόφαση 13698/2003 προκύπτει σαφώς ότι το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών ουδόλως ανεγνώρισε τέτοια διακριτική ευχέρεια στη Διοίκηση. Αντιθέτως, το διοικητικό δικαστήριο διέταξε με σαφήνεια την άρση της απαλλοτριώσεως, ενώ, παράλληλα, υποχρέωσε τη Διοίκηση να τροποποιήσει το ρυμοτομικό σχέδιο. Έγκειτο, λοιπόν, στα διοικητικά όργανα να προβούν στην ενέργεια αυτή χωρίς να διατυπώνουν υπερβολικές και αδικαιολόγητες απαιτήσεις προς τους προσφεύγοντες.

29. Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι αντίγραφο της αποφάσεως 13698/2003 κοινοποιήθηκε στη Διοίκηση στις 6 Φεβρουαρίου 2004 και ότι μόλις στις 20 Σεπτεμβρίου 2004 η Διοίκηση ζήτησε από τους προσφεύγοντες να της υποβάλουν τον «φάκελο τροποποίησης». Άλλως ειπείν, η Διοίκηση παρέμεινε αδρανής επί χρονικό διάστημα άνω των επτά μηνών, όχι για να συμμορφωθεί προς την απόφαση 13698/2003 αλλά για να απαιτήσει, τελικά, από τους ενδιαφερομένους, συμπληρωματικά έγγραφα ώστε να συμμορφωθεί προς τη δικαστική απόφαση. Κατά το Δικαστήριο, αυτή η έλλειψη επιμέλειας εκ μέρους της Διοικήσεως αποδεικνύει, εν προκειμένω, τον ενδοιασμό της να διευκολύνει την εκτέλεση της εν λόγω δικαστικής αποφάσεως.

30. Τα στοιχεία αυτά είναι αρκετά για να καταλήξει το Δικαστήριο ότι οι εθνικές αρχές παρέλειψαν να συμμορφωθούν προς την απόφαση 13698/2003 του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών, αφαιρώντας τοιουτοτρόπως από το άρθρο 6 παρ. 1 της Συμβάσεως κάθε πρόσφορο αποτέλεσμα.

Επομένως, υπήρξε παραβίαση της διατάξεως αυτής.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΣ

31. Το άρθρο 41 της Συμβάσεως ορίζει ότι:

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Συμβάσεως ή των Πρωτοκόλλων αυτής, και εάν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλομένου Μέρους δεν επιτρέπει ειμή την ατελή επανόρθωση των συνεπειών της παραβιάσεως αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εν ανάγκη, στο αδικηθέν

μέρος δικαία ικανοποίηση.»

32. Οι προσφεύγοντες δεν υπέβαλαν αίτημα περί δικαίας ικανοποίησης. Ως εκ τούτου, το Δικαστήριο εκτιμά ότι δεν συντρέχει λόγος επιδικάσεως ποσού για τον λόγο αυτό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Κάνει δεκτή κατά τα λοιπά την προσφυγή ως παραδεκτή.*
2. *Κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 6 παρ. 1 της Συμβάσεως όσον αφορά το δικαίωμα προσβάσεως των προσφευγόντων σε δικαστήριο.*

Συντάχθηκε στη Γαλλική γλώσσα, εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 25 Ιανουαρίου 2007 κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 παρ. 2 και 3 του Κανονισμού.

[υπογραφή]

/ Søren NIELSEN /

Γραμματέας

[υπογραφή]

/ Λουκής ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ /

Πρόεδρος